

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลต่อการดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายเกริกฤทธิ์ วงศ์ดาว

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ กสิณ ศรีมงคล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุทธิสุภา	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์ นันทขว้าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะถึงความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรรวมทั้งศึกษาถึงปัญหาในการปฏิบัติงานตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรตำบล ผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 70 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเพื่อทำการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (WMS : Weight Mean Score) , ค่าความถี่ (Frequency) , ค่าร้อยละ (Percentage) , ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) , ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 68.6) มีอายุเฉลี่ย 41.13 ปี สถานภาพของเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 95.7) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปวส. (ร้อยละ 57.1) อายุการรับราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 16-17 ปี (ร้อยละ 52.8) รายได้ต่อเดือนของเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.6) รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 12,581 – 14,032 บาท เกษตรตำบลทั้งหมดได้ผ่านการฝึกอบรมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (ร้อยละ

100.0) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในแต่ละตำบลมีร้อยละ 32.9 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องการปัจจัยการผลิตอย่างเดียวมีย้อยละ 47.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องการปัจจัยการผลิตและสินเชื่อร้อยละ 48.6 เกษตรกรที่เปลี่ยนจากการทำการเกษตรจากกิจกรรมเดิมเป็นกิจกรรมใหม่ ร้อยละ 60 เกษตรกรที่เปลี่ยนกิจกรรมส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.6) ยังไม่ได้รับผลตอบแทน จำนวนหมู่บ้านในความรับผิดชอบของเกษตรตำบลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.6) มีจำนวน 5-8 หมู่บ้านและหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (ร้อยละ 50) มี 1-4 หมู่บ้านเท่านั้น

ความคิดเห็นของเกษตรตำบลต่อการดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ค่าเฉลี่ย 4.24) เกษตรตำบลมีระดับความคิดเห็นด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและสินเชื่อในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.21) เกษตรตำบลมีระดับความคิดเห็นต่อแผนการผลิตของเกษตรกร ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.99) เกษตรตำบลมีระดับความคิดเห็นในด้านผลตอบแทนแก่เกษตรกร ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.71)

ปัญหาในการดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรพบว่ามี การปฏิบัติงานโครงการล่าช้ากว่ากำหนดตามแผนที่วางไว้ ขั้นตอนการดำเนินงานไม่ต่อเนื่องกับแผนปฏิบัติ ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและสินเชื่อปรากฏว่าปัจจัยและสินเชื่อมีความล่าช้าและปัจจัยไม่มีคุณภาพมาตรฐาน เกษตรกรไม่ยอมรับปัจจัยจากทางราชการ แผนการผลิตของเกษตรกรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ปัญหาด้านผลตอบแทนคือ ไม่มีความแน่นอนของรายได้และไม่คุ้มทุน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ร่วมโครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต การวางแผนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ควรปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมเพื่อให้มีศักยภาพในการผลิต มีความรู้เรื่องตลาดและความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และให้ความรู้เรื่องวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวแก่เกษตรกร ได้แก่ การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง การรักษาคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งหน่วยงานของรัฐควรให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแล ป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช แก่เกษตรกรอย่างถูกต้องและถูกวิธี เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ ต่อไป

Independent Study Title	Tambon Extension Agents' Opinion on the Operation of Structure and Production System Adjustment Project in Chiang Mai Province	
Author	Mr.Kirklit Wongdao	
M.S.(Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee :	Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Chairman
	Asst. Prof. Dusdee Na lampang	Member
	Assoc. Prof. Dr.Paiboon Suthasupa	Member
	Mr.Pongpan Nunthakwang	Member

Abstract

The study aimed at investigating the opinions of the Tambon Extension Agent on the operation of Structure and Production System Adjustment Project and on the problems arisen from the implementation as well as their suggestions. Samples were the Tambon Extension Agent who were responsible for agricultural extension in their districts in Chiang Mai province. A set of questionnaire was used for data connection. Data analysis was made through WMS (Weight Mean Score), Frequency, Percentage, Arithmetic Mean, Standard Deviation, Maximum and Minimum.

The results showed that Tambon Extension Agents' (68.6%) were male with an average age of 41.13 years and ninety-five percent of them were married. Fifty-seven percent of them held diplomas. Fifty-two percent of them had served as the government officials for 16 – 17 years. Sixty-eight percent of them earned 12,581 – 14,032 Baht monthly. All of them had attended the seminars regarding Structure and Production System Adjustment Project. Thirty-three percent of 11 – 20 Tambon Extension Agents attended the project while 47 percent of them needed only production inputs and 47 percent needed both production inputs and loans. Sixty percent of the Tambon Extension Agents changed

activities from what they had done before. Most farmers (58%) haven't received any rate of return. The number of villages the Tambon Extension Agents were responsible was 5-8 villages and the number of villages joined with the project was 1-4 villages.

As a whole, the level of opinion of Tambon Extension Agent was at high level (4.24). The opinion on production inputs and loan was at 4.21. The opinion on the farmer's planning was at 3.99 , and finally the opinion on the rate of return was at 3.71.

Problems regarding the project were that the implementation was behind the schedule, implementation steps were not consistent with the plan. The production inputs and loan were not offered in time and particularly, the production materials, were of low quality. The production plan of farmers did not match with the market demand and the rate of return was unstable and did not cover the cost.

Recommendations were the government officials or the agencies concerned should give farmer's knowledge regarding production potentials. Farmers should be well equipped with information regarding marketing and market demand at home and overseas. Knowledge of post harvesting, packaging, transporting, maintaining the product quality should be offered to the farmers. They should also learn how to use pesticides properly and safely.